

„Synoda je cestou duchovného rozlišovania, ktoré sa uskutočňuje v adorácii, v modlitbe a v kontakte s Božím slovom.“ (pápež František na Twitteri, 14. 10. 2021)

„Postoj rozlišovania je stav trvalej pozornosti voči Svätému Duchu, je to skúsenostná istota, že Boh hovorí, že sa dáva poznať a že už moja pozornosť voči nemu je mojím radikálnym obrátením. Ide o životný štýl, ktorý preniká všetko, čo som a čo robím... Je to istota, že to, čo má cenu, je uprieť pohľad na Pána a že ja nemôžem uzavrieť proces môjho uvažovania bez objektívnej možnosti, že by sa Pán mohol nechať počuť.“ (Rupnik)¹

Zásady spoločného rozlišovania²

1. Spoločné rozlišovanie je viac ako len diskusia či hlasovanie v parlamente

Predmetom rozlišovania je v kresťanských spoločnostiach často pastoračná práca, poslanie, či misia, apoštolské priority. Spoločné rozlišovanie vo vlastnom slova zmysle neznamená dospieť k rozhodnutiu tak, že sa dajú dokopy individuálne rozlišovania, ale že spoločnosť sama seba rozpozná ako živý organizmus, kde osoby, ktoré ho tvoria, vytvárajú spoločnosť srdc tak, že Duch sa môže zjaviť a oni ho prijímajú ako spoločnosť osôb zjednotených v úmysle, pričom poznávacím princípom je láska. Ak spoločnosť skutočne žije v láske, nielen o nej uvažuje, nachádza sa v privilegovanom stave vzhľadom k poznaniu duchovných skutočností a vzhľadom k tvorivosti. Všetky intuície, kreatívne schopnosti a nápady vyrastajú s úžitkom len z lásky. Spoločnosť si môže byť oveľa istejšie, že sa nachádza v stope Božej vôle, ktorú vníma, poznáva a na ktorú odpovedá, ak rozlišuje ako spoločnosť práve z dôvodu bratskej lásky. Spoločné rozlišovanie nie je teda jednoduchou diskusiou na danú tému, vedenou reflexiou, na ktorej majú členovia účasť. Spoločné rozlišovanie sa nepohybuje na súradniciach demokratického hodnotenia, na základe hlasovania bežného v parlamentoch.

2. Byť vnútri veľkonočnej logiky

Členovia spoločnosti by mali byť všetci v stave duchovného života charakterizovaného radikálnym nasledovaním Krista s reflektovanou skúsenosťou veľkonočného Krista. Členovia spoločnosti musia teda byť vnútri veľkonočnej logiky a motivovaní vierohodnou láskou ku Kristovi, ktorý musí byť v ich srdciach na prvom mieste. Ak sú v spoločnosti členovia ešte pevní v stavoch duše typických pre prvú fázu rozlišovania, tzn. sú ešte len na ceste k autentickému skúsenosti Krista v zmierení, je zrejme, že takto sa rozlišovanie neuskutoční. Stane sa totiž, že tá istá skutočnosť bude pre jedných krásna a pre druhých hrozná. Tak ako Mojžišova voda, ktorá bola pre Židov čistá a pre Egypťanov špinavá. Niektorí totiž budú mať mentalitu priateľov Kristovho kríža, iní, aj keď môžu veľmi presvedčivo hovoriť úplne duchovne, budú mať mentalitu, pre ktorú je Kristov kríž bláznovstvom. Pre niektorých je samozrejme a to aj skúsenostne a s pevnou vierou, že cesta každého projektu musí prechádzať veľkonočným trojdním. Iní však môžu toto zásadne odmietajú. Alebo to môžu prijať len slovami a v skutočnosti uvažovať, ako by mal byť projekt realizovaný bez akéhokoľvek utrpenia.

3. Potreba zrelosti a slobody od vlastných pohľadov

Členovia spoločnosti majú byť aspoň v princípe pripravení vstúpiť do modlitby za oslobodenie od vlastných pohľadov, od vlastných argumentov a od vlastných túžob. Je potrebná ľudská zrelosť, aby bol

¹ Porov. RUPNIK, M. I.: *O duchovných otcovstvách a rozlišovaní*. Velehrad : Refugium Velehrad-Roma, 2001. s. 60.

² Tieto zásady formuloval o. M. I. Rupnik SJ vo svojej knihe RUPNIK, M. I.: *Duchovní rozlišování. Cesta ke zralosti*. Olomouc : Refugium, 2002. s. 92 – 97.

človek schopný hovoriť s odstupom, pokojne, stručne a výstižne. Je potrebná zrelosť, aby človek vedel počúvať až na dno a nezačal reagovať zatiaľ čo druhý ešte hovorí. Nielen navonok, ale aj vnútorne, počúvať až do konca. Je potrebné mať psychologickú zrelosť natoľko, aby sme mohli uvažovať a hovoriť bez interakcií voči druhým účastníkom.

4. Diskusia zameraná na Pána

Je potrebné vyhnúť sa diskusii medzi osobami práve preto, že sa ľahko zapáli vášeň pri uvažovaní a obrane vlastných pohľadov až natoľko, že sa preháňa váha vlastnej vízie alebo sa znevažuje mienka druhého. Takto už ľudia nie sú otvorení, začínajú sa uzatvárať do seba a do svojich vlastných názorov alebo nanajvýš do malých skupiniek. Diskusia je iste najefektívnejšou cestou k zabráneniu duchovnej otvorenosti. Preto je dobré pomôcť si malými pravidlami slúžiacimi k tomu, aby sme neupadli do pasce. Musíme byť všetci nasmerovaní k Pánovi a s Ním k predmetu rozlišovania. A pritom sa vyhnúť vzťahovým ťažkostiam medzi osobami. Čím viac sa naráža medzi osobami, tým menej pokračujeme správnym smerom. Preto je treba často overovať, či je Kristus a láska k Nemu skutočne na prvom mieste. Dôležitý je aj cirkevný rozmer – uvažovať o potrebách Cirkvi, o vyjadreniach Magistéria, týkajúcich sa tej veci, ktorú sa chystáme rozhodnúť.

5. Hľadať najduchovnejší návrh

To, ako sa spoločenstvo rozhoduje, by nemalo byť len vyjadrením niektorého z jej členov, ktorý by sa presadil, pretože vie dobre hovoriť, má vplyv, vie si všetkých kúpiť, alebo sa mu darí druhých presvedčiť. Má sa skôr hľadať naozaj čo najduchovnejší³ návrh, aj keď sa súhlas utvára pomaly, čo je typickým znamením Svätého Ducha.

6. Úloha predstaveného

Predstavený alebo ten, kto rozlišovaniu predsedá, pozorne sleduje priebeh a pozoruje, kam návrhy smerujú, pozoruje, ako sa utvára duchovná dohoda. V prípade, že rozlišovanie nie je tak ľahké, ale rozdiely medzi niektorými členmi sú silné, môže ten, kto rozlišovaniu predsedá, prerušiť priebeh stretnutia a priviesť spoločenstvo znova k modlitbe za oslobodenie od vlastných pohľadov a vlastných názorov.

7. Cieľ: väčšia prítomnosť Kristovej spásy vo svete prostredníctvom spoločenstva

Treba sa vyhnúť konfrontačným slovám a hľadať len duchovné výhody v prípade, ak by sa daná vec zvolila a potom prípadné nevýhody tej istej voľby. Výhody a nevýhody voľby (rozhodnutia) sú tu chápané výlučne vzhľadom k väčšiemu príľnutiu celého spoločenstva ku Kristovi, väčšej podobnosti s Kristom vo všetkých jej členoch. Uvažuje sa aj o väčšej prítomnosti Kristovej spásy vo svete prostredníctvom spoločenstva. Každá výhoda či nevýhoda sa overuje spojením s Kristom v jeho veľkonočnej udalosti, lebo to je cesta Majstra a tiež jeho nevesty, ktorou je Cirkev. Súhlas je kolektívny. Tak tí, ktorí v tomto rozhodnutí videli viac nevýhod než výhod, nakoniec prijímajú túto voľbu za svoju, čo je skutočné duchovné cvičenie. V týchto alebo podobných udalostiach môže spoločenstvo dospieť až k istote, že „rozhodol Svätý Duch a oni.“ (porov. Sk 15, 28).

---

³ Duchovné v kresťanskom slova zmysle je, ako pripomína o. Rupnik, všetko to, čo pôsobením Svätého Ducha človeku hovorí o Bohu, orientuje ho na Boha a napokon ho s ním zjednocuje. Môže ísť o situácie, osoby, udalosti, ba aj veci.